

vsak ednako, četudi bi bil Turek. Če se ozremo malo dalje, kakor smo dosedaj vajeni bili, zapazimo društva različnih stanov, katera so ustanovljena samo za njih gmotni blagor. Tako ima duhovščina, advokati, učitelji itd. svoja društva, kojih udje so različnih narodnostij, pa ovi gospodje, kadar se gre za njihov žep, se prav dobro zastopijo. Seveda, samo ti uboga kmečka para, samo tebi kaj tacega ni dovoljeno, samo ti moraš za one po kostanj v žrjavico hoditi in vedno vpiti: „Živijo! Živijo!“ pa čeprav nimaš soli pri hiši.

Čas je tedaj, da se še bolj zdramiš in še bolje spoznaš tvoje zapeljivce. Tistemu pa, bodi si on že bel ali črn, tistemu, ki te bode hotel v svoje zanjke loviti in rekel: vera, narodnost je v nevarnosti, rešimo si te blaginje. Vsakemu takemu kar odkrito povej: Ne vera, in ne narodnost je v nevarnosti, v nevarnosti je samo tvoj žep. Konečno pa mu še pristavi: tudi tebi bo prišel dan plačila in ta dan je blizu, kajti „Mi vstajamo, zato pa je vas — strah!

Kmetijski shod v Konjicah.

Pod tem naslovom prinesel je „Slov. Gospodar“ dne 22. januarja v št. 4 članek, v katerem je popisal zborovanje katoliško — političnega društva v Konjicah. Kakoršnega pomena je bilo to društvo, se lahko sodi

metno napraviti. Zdaj hujskaj ljudi za šestletno šolo, ko dobimo to, za štiriletno, ko dosežemo tisto, pa navdušujemo narod za dveletno in na zadnje pa ga nahujskamo sploh zoper vsako šolo. Da celo šuntanje malo lepše izgleda, pa na vso moč kričimo, seveda samo nalašč: dajte nam meščanske šole! dajte poljedelske šole, več izobrazbe! itd. Te besedo smemo le kričati, za uresničenje takih želj ne smemo delovati, ker Bog nas varuj dobro šolanih kmetov in obrtnikov! Le poglej v mesta, trge in na premnoge velike kmetije! Ti pametni „neverci“ nočejo nama skoraj nič verjeti. In če dobro šolanemu človeku kaj rečeš, ti postane še hud in se izgovarja na znanost, na Katekizem in na sv. pismo. Ako bi pa takšen ošabnež ne znal brati sv. bukev, ako bi ne vedel, kaj je resnica in kaj laž, bi se ne mogel nad teboj zarežati; „Lažeš, ničvredni farizej!“ Toda zelo zvito moraš hujskati, kajti ljudje bi nas hitro spoznali, češ: radi bi meščanske in poljedelske šole ter več izobrazbe, pa hočejo sedanje ljudske šole še poslabšati; to nikakor ne gre skupaj, ker tisti, ki želi iti v meščansko ali v poljedelsko šolo, mora prej že precej znati in zato dobro ljudsko šolo obiskovati, drugače ga ne

že iz tega, da sta bila tam glavna govornika neki polkmet J. Onič iz Laporij in znani prefekt iz Maribora, g. Anton Korošec. —

Klavernega govora J. Onič-a ne bomo omenili, mož je sicer sam na sebi pohlevna dušica, ali njegov političen vid sega ja komaj tri centimetre čez nos. — Mož tudi ni kakor članek „Slov. Gospodarja“ pravi, v imenu političnega društva slov. bistriškega se shoda udeležil, temveč klerikalno društvo slov. bistriško, kojega novovoljeni predsednik da je zastopal. — Kakor se sliši so začeli v slov. bistriškem okraju bistroumnejši kmetje klerikalnim društvom hrbte obračati, ter se za osnovev naprednega kmetskega društva pripravljajo. In ravno to razmerje prefekt A. Korošec v Konjiškem zborovanju jako kritikuje, kajti tudi konjiškega zborovanja se je udeležilo nekaj kratkournih podrepnikov, razumnikov ali sploh bistroumnejših kmetov, o joj, — o joj, — ni bilo. G. Korošec kot nezrel neskušen politikar ne ve kje je vzrok tem razmeram. Mi omenimo nekaj stavkov Koroščevega govora. Korošec pravi: Veličastnih sijajnih zborovanj, na katerih bi se ljudstvo ogrevalo ob narodnem ognju svojih najboljših sinov, svojih razumnikov, takih zborovanj in več. — Če se priredi kje kako zborovanje, komaj in komaj se vjame govornik. In na zborovanju vidiš pač kmete, vidiš priprosto ljudstvo, a izmed razumnikov jih pride le celo majhno število med zborovalce. Slovenski razumnik se ugiba kmeta. Mi g. Korošec temu mnenju popolnoma pritrjujemo, ali jako ga obmiljujemo, da s tem izda svojo zeleno politiko. G. Korošec, s tem Vašim mnenjem pokazete, da niti nimate najmanjšega uma v političnem položaju. Vidi se, in tudi je znano da se nikdar ne udeležujete drugih zborovanj kakor od Vas upeljanih, ktera se upeljujejo, da se kmet zapeljuje, in sploh priprosto kmetsko ljudstvo — slepi. Sami priznate, da se nahaja

morejo sprejeti v višje šole. In če kdo to resnico izvoha, ti lahko reče: „Norec“ ali pa „fej lažnjivec“ Najpametnejše je, če si takšen kakoršni so oni najini prijatelji, kateri zmiraj in povsod vpijejo: „Proč s sedanjo brezversko šolo!“ sami pa le neradi hodijo krščanskega nauka podučevati ali pa verski pouk zane-marjajo, kolikor morejo. Posnemaj tudi tiste posvetne najine prijatelje, ki pravijo, da je šola brezverska, oni pa živijo, kakor bi še ne bili nikoli slišali imeni Bog in Jezus Kristus. — Zastopiš?

Sin: O, prav dobro sem vas razumel. — Veste kaj?

Oče: No, kaj pa?

Sin: Ali bi ne bilo dobro tedaj, če kakšno neumno ali od starišev zapuščeno otroče kako lumparijo napravi, reči in v svet trobiti: vidite, ljudje božji, naša brezverska šola je tega kriva! Ker je zdaj veliko ljudi na zemlji, in se vsaka tudi najmanjša stvar hitro po časopisih izve, bi lahko nevedne bralce zmiraj nad šolo le učitelje ščuval. To bi precej izdalo.

Oče: Dobro, saj pravim, ti si že zdaj vsega vraga natlačen. Me zelo veseli, da si tako bistre glave. Tvoja misel je sicer zlata vredna, a za sedanje čase

v Vaših zborovanjih le priprosto ljudstvo, in da razumnikov ni. To je resnično. Pridite pa Vi g. Korošec na kako drugo zborovanje, videli bode tamkajšne razmere. Videli bode veliko število priprostih, veliko število bolj izobraženih kmetov, kakor tudi razumnikov nikakor ne manjka. Tam dobi besedo vsak govornik, preudarja se, kaj je in kaj bi bilo kmečkemu stanu v korist. Tam ni svetohlinstva in hinavstva. Tam se ne obetajo nebesa, in se ne straši s peklom. Tam se ne šunta in ne punta ljudstvo. Ne ščuva se slovenski kmet zoper nemškega. Celo drugačno je na Vaših klerikalnih zborovanjih. Na istih ni drugega govora kakor šuntarija in puntarija.

Tam znajdejo se le klerikalni svetohlinci in politični kratkoumneži; tu in tam kak najet govornik in od klerikalnih posojilnic odvisen kmet. Govorit se sme le to, kaj samo klerikalcem ugaja, brez preudarka, jeli kmetskemu stanu koristno ali škodljivo. Vaši govorniki so večinoma mladi kaplani, kateri si druga še skusili niso kakor da so plezali 16 let po šolskih klopeh na stroške drugih. Ako je prišel ali še pride kak razumnik ali sploh kak bistroumni vsled dolgotrne kušnje politično izurjen kmet in govori v korist kmeta, napadeta istega, kakor so napadli nekdanj farižeji Kristusa in ga potem vlačite po vaših smrdljivih lažnjivih in strupenih časnikih. In to je uzrok da od klerikalnih zborovanj razumniki izostajajo. G. Korošec! Slovenski razumnik se ne ugiba kmeta kakor Vi pravite v Vašem govoru v Konjiškem zborovanju; pač pa se ugiba Vašega klerikalnega zborovanja iz goriomenjenih vzrokov. Krivi ste sami; in če bode farižejsko-klerikalna druhal, ktera se širi v veliko sramoto in škodo prave častivredne duhovščine, in v pogubo človeškega reda v prvi vrsti milega obžalovanja vrednega slov. ljudstva tako sramotno, lažnjivo in

ni, ker ljudje niso več tako neumni, kakor so bili še pred par leti, in tudi učitelji si ne pustijo več pljuvati po nedolžnem v obraz. Zdaj mora biti človek že prokleta zabit, da bi ne spoznal, da ni šola kriva hudodelstev učencev in mladine sploh. Kdor nima blata v glavi, tisti tudi dobro ve, da so otroci poštenih in skrbnih starišev zmiraj pošteni, in da je sad hudobnežev takšen, kakoršno je drevo, na katerem je rastel. Si li že videl kedaj viseti na lesniki zlate parmene, ali pa na črnem trnu laške češplje? Koliko le more učitelj poboljšati v tistih par uricah otroka, ki doma nikoli nič poštenega ne vidi? Razun tega bi se še našli taki hudomušneži, kateri bi ti kar odkrito zabrusili pod nos: „Glej, glej, kateheti so krivi, da so ti otroci tako hudobni. Zakaj jih niso pri krščanskem nauku in pri spovedi popravili?“ Zato pa o tej zadevi le pametno molčiva! V prešnjih časih sem jaz sicer tako hujskal.

Sin: Zakaj pa zdaj ne več?

Oče globoko vzdihne: Zato, ker žalibog ne gre, pač pri najboljši volji ne gre več. Po drugod še moji prijatelji delajo tako. A pri nas so nastali hudi časi. Ko bi pač ne bilo na svetu „Štajerca“ in „Rodoljuba“!

(Dalje prihodnjic.)

gnusno politiko postopala, izostalo še bode polagoma priprosto kmečko ljudstvo od klerikalnih zborovanj in sicer v bližnji bodočnosti. Klerikalno postopanje ljudstvo zasleduje, in vsak slaboumnež v kljub svetohlinstva sprevidi da je večinoma vse skrunjenje Kristusove svete vere in oderuštvo ubogega kmetskega ljudstva. Umen in omikan svet tem hinavcem tako več ne veruje, zategadel vlegla se je ta druhal na priprosto kmetsko ljudstvo, da ga do belih kosti ogloda. Ti so pravi barantači v hiši božji.

Dalje pravite g. Korošec v Vašem govoru v Konjicah: „Zdi se, da se je tudi na Spodnjem Štajerskem obrnila zemlja, narodno navdušenje se je vselilo med kmetsko ljudstvo, narodna zaspnanost pa med našo slovensko razumništvo. G. duhoven Anton Korošec in glavni urednik „Slov. Gospodarja:“ kaj neki govorite in tudi pisarite v Vašem lažnjivem listu v narodnosti. Ali ni to naj to večjo hinavstvo? Kaj je Vaši klerikalni stranki za narodnost, za Slovence sploh. Poglejmo le žalostne narodno politične razmere na Kranjskem ktere so okužile že Špodni Štajer. Poglejmo kako nesramno napadajo na Kranjskem klerikalni listi in tudi ta lažnjivi „Slov. Gospodar“ in „Naš Dom“ vrle najpoštenejše napredne Slovence, ko se pri tem pajdašijo z Nemci in z najslabšimi sloji samo če se klerikalcem uklanjajo. — Ti klerikalni hinavci so se združili pri zadnih deželnozborskih volitvih v Idriji celo s socialdemokrati, samo da so vrgli napredne Slovence. In vi peklenski hinavci se še hlinite slovenskim odrešenikom in zlorabite in oskrunjate v isti namen sveto cerkev in sveto vero!?

Nadalje govorite Vi g. duhoven Korošec v zborovanju v Konjicah: „Sedaj niso časi da bi smel tudi naš kmet dremati s svojim razumnikom. Ako hoče

Modri sodnik.

Bogat mož v jutrovej deželi je iz neprevidnosti zgubil večjo vsoto denarja, ki je bil zašit v robcu. Kakor je navada, dal je svojo izgubo oznaniti in obljubil poštenemu najditelju lepo plačilo in sicer sto zlatov.

Pri njem se je oglašil dober in pošten mož. „Tvoj denar sem našel. Mislim, da je ta. Toraj vzemi zopet, kar je tvojega.“ Tako je govoril ter bistro in veselo gledal, saj je imel čisto vest. Tudi bogataš se je nasmehnil, a le zato, ker je dobil izgubljeni denar. Kakšen poštenjak je bil, bode hitro spoznali. Počasi je štel denar in med tem urno premišljeval, kako bi zvestega najditelja ogoljufal za obljubljeni darilo. „Dober prijatelj“, dejal je nato, „v robcu je bilo osemsto zlatov zašitih, jaz jih pa najdem zdaj le samo sedemsto. Vi ste gotovo šiv razparali in si vaših sto cekinov nagrade že sami vzeli. Prav ste storili. Bog vam poplačaj!“ To ni bilo lepo. A tudi naša povest še ni končana. Poštenje je največ vredno, in krivica kaznuje svojega lastnega gospoda.

Pošteni najditelj, kateremu ni bilo toliko za obljubljenih sto zlatov, ko za njegovo neomadeževano,

pri svojem delovanju posebnega uspeha, treba mu je dvojih reči: združenja in izomike.

G. Korošec! Ali ni to Vaše govorjenje in pisanje naj večje hinavstvo? Kako bi se naj slov. kmet združil? Ali ne branijo kmečkega zborovanja z vsim pritiskom klerikalci s svojimi klerikalnimi listi v prvi vrsti „Slov. Gospodar“ in „Naš Dom“ kojih glavni urednik ste Vi g. Korošec. — Vi in Vaši listi ne ščuvate neprenehoma samo Slovence proti Nemcem, temveč Slovence med seboj, dobro vedoč, da, ako bi se združili vsi kmetje brez ozira na narodnost, storil bi se hitro konec kmetskemu oderuštvu, ktereга zablja svet, v prvi vrsti pa klerikalec. Ravno tako brani se kmečki izomiki klerikalec s svojimi časniki in lažmi. Sploh je še kmet v primeri z drugim svetom premalo omikan, in zakaj, to le samo iz teh vzrokov, ker je žalibog vodstvo slovenskega ljudstva najdalje in naj bolj v rokah klerikalcev.

Dalje prihodnjič.)

Razne stvari.

Morilci, ki so bili pri zadnjem porotniškem zasedanju obsojeni — pomiloščeni. Kakor naši bralci vedo, je bilo pri zadnjih porotniških obravnavah obsojenih šest oseb na smrt na vislice in to večinoma zaradi naravnost grozih umorov — tu se spominjamo samo le ene družine, ki je svojega človeka umorila, razsekala, kuhala in svinjam pokladala. Cesar je tedaj pomilostil pet oseb in so se jim smrtne kazni spremenile v daljše težke ječe. — 57letni tesar Jakob Gerlič iz Tronkove pri Sv. Lenartu, ki je svoj: ljubi, slaboglasni posestnikovi ženi Heleni Kocbe, z namenom jo umoriti, preparal trebuh, vsled česar je umrla in bil obsojen na smrt, se mu je sedaj odmerilo dvajset let težke ječe. — Posetnik Jernej Letnik in njegova hčer Alojzija Dajčman bila sta zatožena, da sta moža slednje imenovane po živinsko umorila, v tem ko sta ga s sekiro zasekala. Jernej Letnik bil je obsojen na smrt na vislicah, njegova hčer pa je bila oproščena, ker so porotniki to zadevajoča vprašanja zanikali.

dobro ime, je zatrjeval, da je zavitek našel, kakoršnega je prinesel, in da ga je prinesel, kakoršnega je našel. Oba sta ostala pri svojih trditvah: jeden, da je bilo v robcu osemsto zlatov zašitih, a drugi, da ni zavitka poškodoval in od denarja ničesar vzela.

Tu je bilo težko razsoditi. Pa modri sodnik, ki je najbrž spoznal poštenost bogataševo, zvil je stvar tako-le: oba sta morala na svoje trditve priseči, in potem je rekel: „Toraj, če je jeden izmed vaju izgubil osemsto zlatov, drugi pa je zavitek z le sedemsto cekini našel, tedaj ne more biti ta denar oni, do katerega ima prvi pravico, Ti pošten prijatelj, vzemi denar, katerega si našel, zopet nazaj in ga dobro shrani, dokler ne pridé tisti, ki je le sedemsto zlatov izgubil. In tebi tu ne morem družega svetovati, kakor da mirno potrpiš, dokler se ne oglasi najditelj, kateri je našel tvojih osemsto cekinov. — Tako je govoril sodnik, in njegova je obveljala. Hebel.

Vsled pomiloščenja pa se je sedaj Jerneju Letniku smrtna kazen spreobrnila na 20 let težke ječe. — Največjo pozornost pa je obudila obtožba proti morilni družini, Alojziji Gerlič, Mariji Rantuša, Franc Lovrencu in Jožefu Holc, kateri so moža prvoimenovane obtoženke umorili, truplo razsekali in ga potem dali svinjam žreti. Žena umorjenega, Alojzija Gerlič, koja je pri umoru sodelovala, obsojena je bila na štiri leta težke ječe. Gluhonemi Franc Lovrec, kateri je na nagovarjanje teh žensk Gerliča umoril, obsojen je bil na smrt, med tem ko je njegov brat Jožef Holc, ker se mu vsled pomankanja dokazov sodelovanje ni moglo dokazati, bil oproščen. Francu Lovrecu seje sedaj smrtna kazen spremenila na petnajst let težke ječe. — 36letna gostija Marija Vrtič iz Pobreža bila je obsojena na smrt na vislice, ker je svojega tri tedne starega otroka umorila, ga z velikim kamenom vred zavila v ruto in vrgla v z vodo napolnjeno jamo. Ta smrtna kazen spremenila se je sedaj na petnajstletno težko ječo. — 46letna gostija Marija Kerček iz Spodnje Polskave in njena 24letna hčer enakega imena, bile so zatožene da so novorojenega nezakonskega otroka slednje imenovane s pestmi ubile. Hčer je bila obsojena pet let težke ječe, njena mati pa na vislice. Najvišje svdišče je sedaj potom pomiloščenja to kazen materi znižalo na dvanajstletno težko ječo. — Proti smrtni obsodbi tistega Antona Mikleniča, ki je bil zatožen, da je svojo ženo vrgel v Dravo, naredila se je pritožba ničnosti in se bode pri najvišjem sodišču o tej stvari obravnavalo na Dunaji dne 26. februarja.

Premog se našli v Žerovincih pri Ormožu. Govori se da je premoga tam veliko in da je prav dober. V kratkem bode se začelo že s kopanjem. S tem bode ptujski okraj pridobil veliko.

Poročilo ptujskega sejma. Na živinski in svinjski sejem dne 5. februarja se je prignalo: 602 komadov govedi, 409 prašičev in 117 konjev. Trgovina je bila je srednja, česar je bilo vzrok slabo vreme. Kupljena živina poslala se je v Gradec, Lipnico, Gross-Florjan, Dunaj, Solnograd. Prihodnji svinjski sejem bo dne 12. februarja. Prihodnji živinski in svinjski sejem dne 19. februarja. Na te sejme se v velikem številu vabijo kupci in prodajalci, ker je upati da se vreme zboljša.

Zopet nesreča na železnici. V Lonču (Deutsch Laudsberg) na progi Gradec - Köflach je pri nekem tovarnem vlaku eksplodiral kotel lokomotive. Strojevodja Wirth, sprevodnika Delešina in Schneider ter kurjač Pichler so bili ubiti. Kotel je odletel 300 metrov daleč na vrt neke tovarne za žveplenke, se tam zadrl v zemljo, potem odskočil v zrak in še le potem ostal zapičen v zemlji. Trupla so bila grozno razdejana. Od stroja so ostala samo kolesa.

Črevljar, ostani pri svojem kopitu! V nekem kraju Savinjske doline ustanovili so klerikalni kolovodje mlekarsko zadrugo. To bi bilo sicer lepo in hvalevredno, če bi se bilo storilo iz resnične ljubezni do kmeta in pa na trdni podlagi. Ker pa ni bilo klerikalcem še nikoli mnogo mar za blagor ljudstva nego v prvi vrsti za to, da bi ga imeli pri raznih